

Noul Cod de procedură civilă

Judecata în primă instanță

Scopul judecării procesului

Articolul 211

Completul de judecată, constituit potrivit legii, efectuează activitatea de cercetare și dezbateră fondului procesului, cu respectarea tuturor principiilor și garanțiilor procesuale, în vederea soluționării legale și temeinice a acestuia.

Desfășurarea procesului fără prezența publicului

Articolul 213

- **(1) În fața primei instanțe cercetarea procesului se desfășoară în camera de consiliu, dacă legea nu prevede altfel.**
- **(2) De asemenea, în cazurile în care dezbaterile în ședință publică ar aduce atingere moralității, ordinii publice, intereselor minorilor, vieții private a părților ori intereselor justiției, după caz, instanța, la cerere sau din oficiu, poate dispune ca aceasta să se desfășoare în întregime sau în parte fără prezența publicului.**
- **(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), au acces în camera de consiliu ori în sala de ședință părțile, reprezentanții lor, cei care îi asistă pe minori, apărătorii părților, martorii, experții, traducătorii, interpreții, precum și alte persoane cărora instanța, pentru motive temeinice, le admite să asiste la proces.**

Continuitatea instanței

Art. 214

- **(1) Membrii completului care judecă procesul trebuie să rămână aceiași în tot cursul judecății.**
- **(2) În cazurile în care, pentru motive temeinice, un judecător este împiedicat să participe la soluționarea cauzei, acesta va fi înlocuit în condițiile legii.**
- **(3) Dacă înlocuirea prevăzută la alin. (2) a avut loc după ce s-a dat cuvântul în fond părților, cauza se repune pe rol.**

Amânarea judecării pentru lipsă de apărare

Art. 222

- **(1) Amânarea judecării pentru lipsă de apărare poate fi dispusă, la cererea părții interesate, numai în mod excepțional, pentru motive temeinice și care nu sunt imputabile părții sau reprezentantului ei.**
- **(2) Când instanța refuză amânarea judecării pentru acest motiv, va amâna, la cererea părții, pronunțarea în vederea depunerii de concluzii scrise.**

Reglementarea încheierilor de ședință

- **Art. 232 Redactarea încheierii de ședință**
- **Art. 233 Cuprinsul încheierii de ședință**
- **Art. 234 Reguli aplicabile**
- **Art. 235 Încheierile preparatorii și interlocutorii**

Art. 234 Reguli aplicabile

- **(1) Dispozițiile privitoare la deliberare, opinie separată, precum și orice alte dispoziții referitoare la hotărârile prin care instanța se dezinvestește de judecarea fondului cererii se aplică în mod corespunzător și încheierilor.**
- **(2) În cazul în care încheierile pronunțate de instanță pe parcursul judecății sunt supuse apelului sau, după caz, recursului separat de hotărârea de fond, dosarul se înaintează instanței superioare în copie certificată de grea instanței a cărei încheiere se atacă.**
- **(3) În cazul în care se declară apel sau, după caz, recurs împotriva unei încheieri cu privire la care există o chestiune litigioasă asupra admisibilității atacării pe cale separată a încheierii, cererea de exercitare a căii de atac se înaintează instanței superioare împreună cu o copie de pe încheierea atacată, certificată de grea instanței. Dacă instanța de control judiciar constată admisibilitatea căii de atac, va cere instanței care a pronunțat încheierea atacată să înainteze dosarul cauzei, în condițiile alin. (2).**

Scopul cercetării procesului

Art. 237

(1) În etapa de cercetare a procesului se îndeplinesc, în condițiile legii, acte de procedură la cererea părților ori din oficiu, pentru pregătirea dezbaterii în fond a procesului, dacă este cazul.

Conținutul cercetării procesului

Art. 237 alineat (2)

În vederea realizării scopului prevăzut la alin. (1), instanța:

- 1. va rezolva excepțiile ce se invocă ori pe care le poate ridica din oficiu;
- 2. va examina cererile de intervenție formulate de părți sau de terțe persoane, în condițiile legii;
- 3. va examina fiecare pretenție și apărare în parte, pe baza cererii de chemare în judecată, a întâmpinării, a răspunsului la întâmpinare și a explicațiilor părților, dacă este cazul;
- 4. va constata care dintre pretenții sunt recunoscute și care sunt contestate;
- 5. la cerere, va dispune, în condițiile legii, măsuri asigurătorii, măsuri pentru asigurarea dovezilor ori pentru constatarea unei situații de fapt, în cazul în care aceste măsuri nu au fost luate, în tot sau în parte, potrivit art. 198;
- 6. va lua act de renunțarea reclamantului, de achiesarea pârâtului sau de tranzacția părților;
- 7. va încuviința probele solicitate de părți, pe care le găsește concludente, precum și pe cele pe care, din oficiu, le consideră necesare pentru judecarea procesului și le va administra în condițiile legii;
- 8. va decide în legătură cu orice alte cereri care se pot formula la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate;
- 9. va dispune ca părțile să prezinte dovada efectuării verificărilor în registrele de evidență ori publicitate prevăzute de Codul civil sau de legi speciale;
- 10. va îndeplini orice alt act de procedură necesar soluționării cauzei, inclusiv verificări în registrele prevăzute de legi speciale.

Estimarea duratei cercetării procesului

Art. 238

- **(1) La primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate, judecătorul, după ascultarea părților, va estima durata necesară pentru cercetarea procesului, ținând cont de împrejurările cauzei, astfel încât procesul să fie soluționat într-un termen optim și previzibil. Durata astfel estimată va fi consemnată în încheiere.**
- **(2) Pentru motive temeinice, ascultând părțile, judecătorul va putea reconsidera durata prevăzută la alin. (1).**

Art. 241

Asigurarea celerității

- (1) Pentru cercetarea procesului, judecătorul fixează termene scurte, chiar de la o zi la alta. Dispozițiile art. 224 sunt aplicabile.
- (2) Dacă există motive temeinice, se pot acorda și termene mai îndelungate decât cele prevăzute la alin. (1).
- (3) Judecătorii vor dispune verificarea efectuării procedurilor de citare și comunicare dispuse pentru fiecare termen. Când este cazul, instanța va ordona luarea măsurilor de refacere a acestor proceduri. În afară de aceste măsuri, instanța va putea dispune ca încunoștințarea părților să se facă și telefonic, telegrafic, prin fax, poștă electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură, după caz, transmiterea textului actului supus comunicării ori înștiințarea pentru prezentarea la termen, precum și confirmarea primirii actului, respectiv a înștiințării, dacă părțile au indicat instanței datele corespunzătoare în acest scop. Dacă încunoștințarea s-a făcut telefonic, grefierul va întocmi un referat în care va arăta modalitatea de încunoștințare și obiectul acesteia.
- (4) Judecătorul poate stabili pentru părți, precum și pentru alți participanți în proces îndatoriri în ceea ce privește prezentarea dovezilor cu înscrisuri, relații scrise, răspunsul scris la interogatoriul comunicat potrivit art. 355, asistarea și concursul la efectuarea în termen a expertizelor, precum și orice alte demersuri necesare soluționării cauzei.
- (5) Când este necesar pentru îndeplinirea îndatoririlor prevăzute la alin. (4), părțile, experții, traducătorii, interpreții, martorii și orice alți participanți în proces pot fi încunoștințați potrivit alin. (3).

Art. 242

Suspendarea judecării cauzei

- (1) Când constată că desfășurarea normală a procesului este împiedicată din vina reclamantului, prin neîndeplinirea obligațiilor stabilite în cursul judecării, potrivit legii, judecătorul poate suspenda judecata, arătând în încheiere care anume obligații nu au fost respectate. Dispozițiile art. 189 sunt aplicabile.
- (2) La cererea părții, judecata va fi reluată dacă obligațiile la care se referă alin. (1) au fost îndeplinite și, potrivit legii, aceasta poate continua.

Terminarea cercetării procesului

Art. 244

- **(1) Când judecătorul se socotește lămurit, prin încheiere, declară cercetarea procesului încheiată și fixează termen pentru dezbateră fondului în ședință publică.**
- **(2) Pentru dezbateră fondului, judecătorul pune în vedere părților să redacteze note privind susținerile lor și să le depună la dosar cu cel puțin 5 zile înainte de termenul stabilit potrivit alin. (1), fără a aduce atingere dreptului acestora de a formula concluzii orale.**
- **(3) Părțile pot fi de acord ca dezbateră fondului să urmeze în camera de consiliu, în aceeași zi sau la un alt termen.**
- **(4) Cererea de judecată în lipsă presupune că partea care a formulat-o a fost de acord și ca dezbateră fondului să aibă loc în camera de consiliu, în afară de cazul în care partea a solicitat expres ca aceasta să aibă loc în ședință publică.**

Excepțiile procesuale

Art. 245 Noțiune

Excepția procesuală este mijlocul prin care, în condițiile legii, partea interesată, procurorul sau instanța invocă, fără să pună în discuție fondul dreptului, neregularități procedurale privitoare la compunerea completului sau constituirea instanței, competența instanței ori la procedura de judecată sau lipsuri referitoare la dreptul la acțiune, urmărind, după caz, declinarea competenței, amânarea judecării, refacerea unor acte ori anularea, respingerea sau perimarea cererii.

Excepțiile procesuale

- **Art. 246 - excepții absolute și relative;**
- **Art. 247 - invocare;**
- **Art. 248 - procedura de soluționare.**

Probele

Articolul 249 Sarcina probei

Cel care face o susținere în cursul procesului trebuie să o dovedească, în afară de cazurile anume prevăzute de lege.

Probele

Obiectul probei și mijloacele de probă

Articolul 250

Dovada unui act juridic sau a unui fapt se poate face prin înscrisuri, martori, prezumții, mărturisirea uneia dintre părți, făcută din proprie inițiativă sau obținută la interogatoriu, prin expertiză, prin mijloacele materiale de probă, prin cercetarea la fața locului sau prin orice alte mijloace prevăzute de lege.

Probele

Admisibilitatea probelor - art. 255

- (1) Probele trebuie să fie admisibile potrivit legii și să ducă la soluționarea procesului.
- (2) Dacă un anumit fapt este de notorietate publică ori necontestat, instanța va putea decide, ținând seama de circumstanțele cauzei, că nu mai este necesară dovedirea lui.
- (3) Uzanțele, regulile deontologice și practicile statornicite între părți trebuie probate, în condițiile legii, de către cel care le invocă. Regulamentele și reglementările locale trebuie dovedite de către cel care le invocă, numai la cererea instanței.
- (4) La cererea instanței, autoritățile competente sunt obligate să îi comunice, în termenul stabilit, toate informațiile, înscrisurile ori reglementările solicitate.

Probele

Aprecierea probelor - art. 264

- **(1) Instanța va examina probele administrate, pe fiecare în parte și pe toate în ansamblul lor.**
- **(2) În vederea stabilirii existenței sau inexistenței faptelor pentru a căror dovedire probele au fost încuviințate, judecătorul le apreciază în mod liber, potrivit convingerii sale, în afară de cazul când legea stabilește puterea lor doveditoare.**

Dezbaterea în fond a procesului

Art. 389 Obiectul dezbaterilor

- **Dezbaterile procesului poartă asupra împrejurărilor de fapt și temeiurilor de drept, invocate de părți în cererile lor sau, după caz, ridicate de către instanță din oficiu.**

Art. 390 Chestiunile prealabile dezbaterilor în fond

- **Înainte de a se trece la dezbaterea fondului cauzei, instanța, din oficiu sau la solicitarea părților, pune în discuția acestora cererile, excepțiile procesuale și apărările care nu au fost soluționate în cursul cercetării procesului, precum și cele care, potrivit legii, pot fi invocate în orice stare a procesului.**

Soluționarea cauzei

Articolul 397

- (1) Instanța este obligată să se pronunțe asupra tuturor cererilor deduse judecății. Ea nu poate acorda mai mult sau altceva decât s-a cerut, dacă legea nu prevede altfel.
- (2) Dacă cererea are ca obiect pretenții privitoare la obligația de întreținere, alocația pentru copii, chirie, arendă, plata salariului, rate din prețul vânzării sau alte sume datorate periodic, instanța îl va obliga pe pârât, la cererea reclamantului, după achitarea taxelor de timbru, potrivit legii, și la plata sumelor devenite exigibile după introducerea cererii.
- (3) În cazurile în care instanța poate da termen pentru executarea hotărârii, ea va face aceasta prin chiar hotărârea care dezleagă pricina, arătând și motivele pentru care a acordat termenul. Debitorul nu va putea cere termen de plată, dacă debitorului i s-a acordat un termen rezonabil de plată de către creditor ori a avut posibilitatea să execute într-un termen rezonabil, calculat de la data comunicării cererii de chemare în judecată, în conformitate cu prevederile art. 1.522 din Codul civil și nici dacă la data pronunțării subzistă vreunul dintre motivele prevăzute la art. 674 alin. (1).